

Chẩn đoán bệnh Ung thư

Trang 1/2

Nếu 1 bệnh nhân có những triệu chứng có thể là bị ung thư, Bác sĩ sẽ đề nghị nên thử nghiệm. Những thử nghiệm này có thể cho thấy là người ấy có bị ung thư hay không và bị ung thư ở nơi nào trong cơ thể.

Có một số thử nghiệm thường được áp dụng cho chứng ung thư. Một người có triệu chứng có thể phải qua một số thử nghiệm. Quý vị có thể có người thân đi cùng với mình khi thử nghiệm.

Hãy yêu cầu Bác sĩ hoặc nhân viên thử nghiệm :

- giải thích tất cả những gì mình không hiểu
- thu xếp cho có thông dịch viên nếu cần

Khám nghiệm

Nếu một người có chỗ sưng phồng bất thường, Bác sĩ sẽ xem xét và nắn thử chỗ sưng. Nếu người ấy thấy đau, Bác sĩ sẽ nắn thử chỗ bị đau. Bác sĩ cũng có thể nắn thử chung quanh chỗ sưng hoặc khu vực bị đau.

Thử máu hoặc thử nước tiểu

Một vài loại ung thư (thí dụ ung thư tuyến tiền liệt, ung thư buồng trứng) gây ra những chất có trong máu hoặc nước tiểu. Điều này cho Bác sĩ biết là trong cơ thể có ung thư. Bác sĩ có thể lấy ít máu – dùng kim và ống chích, hoặc yêu cầu cho mẫu nước tiểu. Rồi Bác sĩ gửi mẫu máu hoặc nước tiểu đó đến phòng thí nghiệm để được xét nghiệm.

Chụp hay rọi quang tuyến

X-ray (X-quang), CT scan (Rọi theo mặt cắt ngang), MRI (Rọi động từ trường), IVP (Chích dung dịch vào tĩnh mạch để chụp thận, niệu quản), radioisotope bone scan (Chụp xương), Ultrasound (Siêu âm)

Những thử nghiệm loại này dùng các loại máy để rọi cơ thể và tạo những bức hình cho thấy bên trong cơ thể có những gì, thí dụ các cơ phận, những khối ung thư. Những máy này dùng 1 lượng phóng xạ rất an toàn, tạo màng từ trường, làn sóng bức xạ hay sóng âm thanh để giúp tạo nên hình ảnh.

Trước khi rọi, người bệnh có thể phải uống hoặc chích 1 loại dung dịch đặc biệt. Dung dịch này giúp rọi sáng các phần trong cơ thể. Người ấy có thể được yêu cầu nhịn không ăn hay uống gì nhiều tiếng đồng hồ trước khi rọi.

Máy rọi đặt trong 1 phòng đặc biệt. Người vận hành máy này có thể ở cùng trong phòng đó hoặc đi sang phòng khác kế bên.

Nếu đi rọi, quý vị có thể được yêu cầu cởi bỏ

quần áo và mặc 1 áo choàng đặc biệt. Người vận hành máy sẽ chỉ chỗ cho bạn nằm, chiếc máy sẽ di động quanh bạn hoặc ngang qua người bạn để chụp hình. Máy có thể chỉ có 1 khoảng không rất nhỏ. Nếu bạn thấy khó chịu vì phải ở trong 1 khoảng không chật hẹp, nói cho người vận hành máy được biết. Cố thư giãn bằng cách nhắm mắt lại. Đôi khi máy cũng có thể khá ồn.

Việc rọi quang tuyến thường được tiến hành ở bệnh viện hoặc 1 bệnh xá đặc biệt. Có khi chỉ mất khoảng 5 phút, có khi lâu hơn. Chuyện thấy lo lắng khi đi rọi quang tuyến là bình thường. Việc rọi quang tuyến không làm quý vị đau đớn hoặc bệnh hoạn gì hết.

Thử nghiệm nội soi

(cystoscopy/soi bàng quang, sigmoidoscopy/soi kết tràng xích-ma, colonoscopy/soi kết tràng, endoscopy/nội soi, bronchoscopy/soi phế quản, hysteroscopy/soi màng tử cung)

Ở những thử nghiệm này, 1 ống rất nhỏ có gắn đèn và máy ảnh được đặt vào trong cơ thể, Bác sĩ có thể di chuyển ống này được. Máy ảnh cho thấy hình ảnh phía trong cơ thể rọi lên 1 màn ảnh giống như chiếc máy truyền hình. Bác sĩ cũng có thể đưa vào 1 loại ống để lấy mẫu mô ra quan sát dưới kính hiển vi. Tiến trình này gọi là biopsy.

Trước khi qua 1 trong các thử nghiệm kiểu này, người bệnh có thể được yêu cầu không ăn hay uống gì trong vài tiếng đồng hồ. Đôi khi bệnh nhân được yêu cầu phải uống 1 dung dịch đặc biệt trước khi thử nghiệm để giúp cho hình ảnh rõ hơn.

Người bệnh có thể được dùng thuốc an thần trước khi thử nghiệm để có thể thư giãn. Với 1 vài loại thử nghiệm, người bệnh có thể được gây tê hoặc mê để không cảm thấy đau đớn. Những thử nghiệm này thường được làm trong bệnh viện và mất khoảng 1 giờ. Cần phải nghỉ ngơi 1 tiếng trước và sau thử nghiệm này.

► Vietnamese

Diagnosing cancer

Đường dây thông tin về Bệnh Ung thư:

- Tiếng Việt
(03) 9209 0168
- Tiếng Anh
13 11 20

1 Rathdowne Street
Carlton Vic 3053
Australia
Telephone: 61 (0)3 9635 5000
Facsimile: 61 (0)3 9635 5270
enquiries@cancervic.org.au
www.cancervic.org.au

January 2004

Chẩn đoán bệnh Ung thư

Trang 2/2

Người bệnh có thể ra về khi thuốc mê đã tan. Bác sĩ cần biết rằng trước khi thử nghiệm người bệnh có uống loại thuốc men nào không. Một vài loại thuốc có thể ảnh hưởng đến tiến trình hồi sức của bệnh nhân sau cuộc thử nghiệm.

Thường ai cũng thấy lo lắng khi phải có 1 thử nghiệm loại này. Đôi khi họ cũng cảm thấy đau sau khi thử nghiệm nhưng chuyện này sẽ chóng qua.

Biopsy (sinh thiết)

Thử nghiệm biopsy là lấy ra 1 vài tế bào để quan sát dưới kính hiển vi. Nếu tế bào ở thể lỏng sẽ được rút bằng ống chích. Nếu là thể mô sẽ được lấy ra bằng 1 con dao nhỏ hay dụng cụ tương tự. Các tế bào ung thư trông rất khác với những tế bào bình thường, vì thế nhà bệnh lý học (là người xem xét các mẫu biopsy) có thể biết tế bào nào bị ung thư. Các tế bào trong mẫu biopsy cần phải nhuộm màu để bệnh lý gia có thể phán đoán có phải là ung thư hay không. Có thể phải mất cả tuần mới có kết quả biopsy.

Trước khi thử biopsy, người bệnh có thể được gây mê để không cảm thấy đau đớn. Đôi khi có thể chỉ gây tê một vùng thôi, nhưng thường bệnh nhân được đánh thuốc mê tổng quát để làm cho ngủ. Người bệnh được yêu cầu vài tiếng trước khi

được gây mê tổng quát không được ăn uống gì cả. Bác sĩ sẽ khâu vết cắt lại sau đó nếu cần.

Đa số các cuộc biopsy đều được tiến hành tại bệnh viện. Biopsy nhỏ thì có thể làm ngay tại phòng mạch Bác sĩ. Một cuộc biopsy thường mất khoảng 15 phút. Cần có nhiều giờ trước cuộc thử biopsy để chuẩn bị gây mê tổng quát và sau đó để chờ cho thuốc mê tan hết.

Nếu cảm thấy lo lắng khi cần thử biopsy thì cũng là chuyện thường. Đôi khi sau cuộc thử nghiệm có thể thấy đau rất nhưng sẽ không lâu. Bác sĩ sẽ giải thích cách thức săn sóc vết khâu nơi bị cắt.

Ý nghĩ khi bị ung thư

Những thử nghiệm này sẽ chỉ ra rằng người đó có ung thư không, ung thư chỗ nào và nó có lan truyền chẳng. Nếu kết quả thử nghiệm cho thấy quý vị bị ung thư, Bác sĩ sẽ giải thích chuyện đó ra sao và quý vị sẽ phải chờ đợi những gì.

Thường phải chờ vài ngày mới có kết quả của đa số các thử nghiệm được gửi về cho vị Bác sĩ yêu cầu thử nghiệm. Một người có thể cần phải qua nhiều thử nghiệm, vì thế có thể mất vài ngày hay vài tuần họ mới biết được là mình có ung thư không.

Mọi người thường hay bị choáng váng và sợ hãi khi được thông báo là bị ung thư. Nếu được báo là bị ung thư, quý vị có thể muốn nói chuyện đó với bạn bè hay thân quyến. Hoặc quý vị cũng có thể hỏi nơi bác sĩ về chuyện liên lạc với một cố vấn để được khuyên giải.

► Vietnamese

Diagnosing cancer

Đường dây thông tin về Bệnh Ung thư:

- Tiếng Việt
(03) 9209 0168
- Tiếng Anh
13 11 20

1 Rathdowne Street
Carlton Vic 3053
Australia
Telephone: 61 (0)3 9635 5000
Facsimile: 61 (0)3 9635 5270
enquiries@cancervic.org.au
www.cancervic.org.au

January 2004